

Brussel, 23 november 2022

Aan:

Vlaams minister van Landbouw Jo Brouns

Secretaris-generaal Departement Landbouw & Visserij Patricia De Clercq

Geachte minister, geachte secretaris-generaal,

Met deze brief willen wij, Bond Beter Leefmilieu, Rikolto en Voedsel Anders, onze bezorgdheden omtrent de voorliggende voedselstrategie uiten. We zijn lid van de voedselcoalitie en hebben de afgelopen maanden hier, samen met het sterke en constructieve Team Food, intens aan meegewerkt. De urgentie voor een transitie van ons voedselsysteem is zeer hoog en daarom vragen wij u om volgende acties te ondernemen op Vlaams niveau:

- Concrete doelstellingen te formuleren voor de voedselstrategie. Het ontbreken hiervan bemoeilijkt de opvolging en de evaluatie van de strategie. Opvolging en evaluatie zijn bepalend voor het slagen van de uitvoering van het plan.
- Financiering te koppelen aan de voedselstrategie. Extra middelen zijn een randvoorwaarde voor de snelle implementatie van de strategie.
- De drempels en hindernissen die systeemverandering in ons landbouw- en voedselsysteem beletten, te benoemen en te adresseren.
- De keuze te maken voor politiek leiderschap dat concrete beleidsmaatregelen en spelregels bepaalt en doelstellingen afbakt in lijn met wetenschappelijke inzichten en kaders (cfr Donut-economie van prof Raworth, planetary boundaries Stockholm Resilience Centre) en vertrekkende vanuit het algemeen belang. Dat leiderschap houdt ook in dat bij het uitzetten van de bakens en het bepalen van de doelstellingen in dit multistakeholderproces ook machtsonevenwichten worden in rekening gebracht: kleinere organisaties, of vertegenwoordigers van maatschappelijk meer kwetsbare groepen hebben meestal minder mogelijkheden om te wegen op zulke dynamiek terwijl hun perspectieven even belangrijk zijn.
- De link met het globale zuiden als knellend probleem te expliciteren en te adresseren. Zo wordt het Vlaamse voedselpatroon onvoldoende in relatie gebracht met grootschalige, op export gerichte plantages in het globale zuiden die lokale ecosystemen ontwrichten.
- De verschillende doelafstanden van Vlaanderen ten opzichte van bindende Europese wetgeving, in het bijzonder de Kaderrichtlijn Water, de Nitraatrichtlijn, de Pesticidenrichtlijn (SUD) en de Habitatrichtlijn te erkennen, aangezien de wisselwerking tussen het voedselsysteem en deze wetgeving essentieel is. Verder vragen we ook de doelstellingen van de Farm-to-Forkstrategie expliciet te

onderschrijven.

- Extra hefboomen en maatregelen te formuleren om de economische positie van de landbouwer te versterken op een duurzame, lange termijn manier en het evenwicht in de keten te herstellen.
- Een actieve link te maken met bestaande beleidsplannen zoals het GLB, het stikstof-, pesticiden- en mestdossier.

Er is met deze Vlaamse voedselstrategie een nieuw beleidskader ontwikkeld samen met een brede groep stakeholders. Deze brede gedragenheid biedt een uitgangspunt om hier de volgende jaren volop mee aan de slag te gaan. Er is echter een reëel risico dat de engagementen vrijblijvend genomen worden en dat met de beperkte tijd en middelen er onvoldoende op de verschillende werkpaden en deals kan ingezet worden om de noodzakelijke versnelling door te voeren.

Bond Beter Leefmilieu, Rikolto en Voedsel Anders verwachten dat bovenstaande bemerkingen door de minister worden meegenomen om het plan stevig bij te sturen. De nood aan maatregelen die de zorg voor onze ecosystemen als uitgangspunt hebben, is bijzonder groot. Net zoals het creëren van rechtszekerheid voor de producent en het financieel ondersteunen van een voedselproductie, -verwerking en -distributie die alle betrokkenen een rechtmatig inkomen verschaft. Bovendien verwachten we dat Vlaanderen werk maakt van een beleid dat inzet op een herbalancering van de ongelijke machtsverhoudingen in de voedselsector en bijdraagt aan een versterkte voedseldemocratie.

Ondertekend door,

Ingrid Pauwels

Coördinator Voedsel Anders

Danny Jacobs

Algemeen Directeur Bond Beter Leefmilieu

Jan Wyckaert

Directeur Rikolto België

